

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nax. Augenthaler & Emeric Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifa și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 ș. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 182.

Brașov, Sâmbătă 18 (31) August.

1901.

Sașii și viitorele alegeri.

E deja cunoscut cetitorilor noștri, că Marți după încheierea festivităților din Sibiu, la care au luat parte toate reuniunile Sașilor ardeleni, a ținut ședință și „comitetul central săsesc“ spre a lua hotărâri privitoare la atitudinea Sașilor la viitorele alegeri dietale.

Dacă cumpanim cuprinsul deciziunilor luate de amintitul comitet săsesc, cum le vedem publicate în „Kronstädter Zeitung“, ajungem la concluziunea, că atitudinea politică a Sașilor ardeleni va fi și în viitorea dietă, cel puțin pentru un timp oarecare, tot cea de până acum.

Sașii ardeleni se vor basa în acțiunea lor și de aci încolo pe cunoscutul lor program poporal din Iunie 1890 și comitetul central așteptă, ca comitetele districtuale și adunările electorale săsesci să candideze și să aleagă numai bărbați, cari vor primi fără rezervă programul poporal săsesc.

În ce privește poziția de partid a deputaților săsesci în viitorea dietă, s'a ivit în sinul comitetului central un curent, pe care îl putem numi îmbucurător, exprimându-se de cătră majoritate dorința, ca viitorii deputați săși actualmente („dermalen“) să ocupe o poziție în afară de partidele dietale existente. Modul însă cum se face acesta „fără alterarea punctului 6 al programului“, — care punct dă mână liberă cu privire la poziția de partid — lasă a-se cunoaște, că cei ce au exprimat acea dorință înșiși nu se așteptă, că toți deputații săși îi vor urma, grupându-se solidar în afară de partidele dietale.

Asupra acestui punct, care afară de acela al programului, a fost cea mai capitală din cele ce s'au discutat, s'a încins, cum se vede, o viuă discuțiune, care, se dice, a durat mai multe ore, desbătându-se în legătură cu aprecierea situațiunii de față a poporului săsesc. Raportul

oficios unguresc umblăt, cum vedurăm, a atribui deciziunea, care a optat pentru o poziție mai independentă a deputaților sași și contra intrării lor în partida guvernului, așa numitei „intransigențe a direcțiunii verșilor“. Din cauza acesta s'a și grăbit președintele comitetului de a rectifica afirmarea oficioasă ungurescă, declarându-o de tendențioasă, deore-ce nu poate fi vorba de „intransigență“, când se dice, că actualmente încă deputații sași se nu se alătură la partida guvernului; ér de altă parte nu mai poate fi vorba de o „direcțiune a verșilor“, deore-ce au încetat diferențele între „verși“ și „negri“.

Cu alte cuvinte se spune, că Sașii vor să ia de ocamdată poziția expectantă, ceea-ce însă nu eschide, ca cu timpul, schimbându-se întru cât-va împrejurările actuale, să chibzuască și intrarea în partida guvernului.

Cu totă precauțiunea acestei deciziuni și cu toate că și în cestiunea grupării deputaților sași între ei, s'a luat o hotărâre, prin care se evită înființarea unui club național săsesc în viitorea dietă și se admite numai ținerea de „conferențe“ pentru a se înțelege deputații aleși pe baza programului poporal săsesc asupra problemelor lor parlamentare și politice, totuși guvernamentalii unguri sunt foarte nemulțumiți și mâhniți, că Sașii se feresc așa de mult de a alege deputați de partida liberală și voesc să aleagă tot numai deputați sași, cari „afară de microcosmul german din Ardeal“, nu mai au sens pentru alt-ceva, și „vor să se eschiveze din cercul politicei generale maghiare“.

Acestei nemulțămiri îi dă viuă espresiune guvernamentalul „Pesti Napló“, mărturisind de altmintrelea, că Sașii au fost în drept de a lua hotărârea aceea. „Purtarea Sașilor“, dice, „prin care voesc să se separeze de partidele maghiare, este o învățătură salutară pentru noi, ca

să scim, ce putem aștepta dela naționalității, decât vom fi concilianți față cu aspirațiunile lor și le vom ajuta să se întărescă și înmulțescă“.

Apelază mai departe numita fôia la „opiniunea publică maghiară“, să nu uite, că deputații sași prin aceea, că se feresc de a intra în partidul liberal, negă ori-ce solidaritate cu statul maghiar, fiind-că nu se simt ca membri ai națiunii, ci trăiesc pentru sine, ca și când s'ar afla în Saxonia.

În fine fôia guvernului amenință că deciziunea Sașilor va avé consecuențe și provôcă pe toate partidele maghiare, ca să se lapede de deputații Sași, atât de separatiști, să nu le dea nici o ascultare și să-i ocolestască.

N'a ajutat dér nimic Sașilor, că au căutat să evite și de astădată cu atâta precauțiune ori-ce ar fi putut să nască în cei dela putere bănuieia, că ei ar avé de gând a iniția o acțiune națională, figurând ca partid național deosebit în viitorea dietă, căci și simplul fapt, că deocamdată vor să observe o atitudine expectativă, li-se ia în nume de rău — ba se ved amenințați în modul cel mai brutal. Acesta este o învățătură pentru toate naționalitățile, asupra căreia trebuie să discutăm mai pe larg.

Slovacii la Papa. Scriitorii slovaci de religiunea catolică au scris o carte sub titlul de „Tovarissetvo“, pe care aveau de gând să o prezente papei în cursul anului trecut jubilar, dér prin diferite intrigi din partea „dictatorilor infulați“ — cum îi numesc ei pe episcopii — au fost impedezați. Sermanii slovaci au de suferit multe dela primarele din Strigon și dela episcopii, cari vréu să-i maghiarizeze și când se due în pelerinaj la Roma, nu vréu să-i recomande papei, ca slovaci, — ci ca unguri. Abia acuma în luna Iulie, după multe stăruințe, au reușit cățiva a obține o audiență dela papa, în care au prezentat numita carte ca venită din partea „națiunii slovace...“, Diarele șoviniste sunt foarte infuriate....

Călătoria Țarului în Germania. Diarul „Peterburgskija Wjedomosti“ apreciază cu următoarele cuvinte visita părechei imperiale în Germania: „Cooperarea Rusiei cu celelalte puteri în Asia de est, rolul conducător, ce l'a avut acolo comandantul suprem german, raporturile de înrudire și bună vecinătate, ce au esistat totdeauna între dinastia rusescă și germană, solidaritatea intereselor noastre politice și economice, toate acestea trebuie să producă încredere și prietenie reciprocă, care fiind atât de naturală și tradițională, nu poate să producă nici o neliniște séu bănuială la alte puteri. Individualitatea împăratului german, atât de talentat și energic, este atât de importantă în relațiile internaționale, încât o întelnire cu densusul este indicată. De aceea visita dela Danzig a Țarului va fi o nouă confirmare a prieteniei ruso-germane și trebuie să fiă întâmpinată cu simpatia și în Franția, unde s'au uitat deja multe din trecut și unde este speranță de-a întemeia o apropiere franco-germană“.

La situația în Peninsula balcanică.

Sub titlul acesta „Neue fr. Presse“ se ocupă de articolul diarului „P. Lloyd“, dîcînd:

„Ore-care mirare destéptă un articol al lui „P. Lloyd“, care se crede a fi inspirat dela oficiul de externe și care se face remarcabil prin tonul neobișnuit, în care vorbesce despre înțelegerea austro-rusă din anul 1897“.

După acesta „N. fr. Presse“ reproduce parte în extras, parte verbal articolul amintit și dice:

„Dacă în adevăr aceste espuneri își au originea dela palatul oficiului de externe din Viena, atunci trebuie să ne întrebăm cu mirare, ce poate fi cauza acestei neîncrederi atât de aspru accentuată în intențiunile Rusiei relativ la observarea stipulațiunilor încheiate cu Austria.“

„Nu putem bine înțelege, cum esagerările și descrierile false ale corespondențelor foilor rusesci, pe cari le cităză și cu drept le ironiséză „P. Lloyd“, ar putea să formeze un motiv de ajuns, spre a pune în mod atât de categoric întrebarea, decât Rusia vré să mai țină ori nu la înțelegerea din anul 1897?“

Diarul vienes vorbesce apoi de suspiciunările rusesci față cu intențiunile Aus-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Din dojenele cucónei Kaudel.

— Kaudel s'a făcut franc-mason, pentru care lucru cucónea Kaudel nu numai că se revoltă, dér devine și din cale afară curiosă.

— Kaudel! — Kaudel! — Nu se poate dormi încă. Ascultă Kaudel, ce am să-ți spun. M'am lămurit în fine și putem, decât vrei, să ne înțelegem în bună pace.

— Trebuie să-ți spun însă, Kaudel, că nu mai pot trăi cu tine. Ori imi vei spune totul din fir în pîr, ce ai făcut tu în séra asta, ori — eu părăsesc mâne dimineță casa.

— Căci unde nu mai este încredere între bărbat și femeie, s'a isprăvit cu gospodăria, s'a isprăvit și cu iubirea. Unde bărbatul are secrete înaintea femeii. Un bărbat cinstit și cum se cade nu poate să retacă nimica dinaintea nevastei sale.

Și ce fel de secrete mărețe pot fi acelea, pe care bărbatul nu îndrăsnesc a le

descoperi femeii! De sigur nu sunt secrete pentru ómeni onorabili și culți.

— De alt-fel imi este egal, Kaudel. — Să ne mai certăm asupra acestui lucru. Spune-mi numai atâta, ce a-ți făcut acolo în astă-séară, mai mult nu-ți cer și mă declar mulțumită. De sigur vor fi fost nisece prostii și nici nu-mi prea bat capul să aflu, dér totu-și mi-ar plăcé să știu. Așa dér, istorisescem-i, Kaudel, ce a-ți făcut în astă-séară?

— Nimic? — Te rog Kaudel, să nu mă prostesci, căci eu știu mai bine. Imi inchipuesc, că va fi fost ceva mai mult decât nimic, dér sunt mulțumită să aflu măcar o parte. Veți, Kaudel, de ași fi eu în locul tîu, tu ai ști deja tot, căci mie mi-ar fi absolut imposibil a-ți ascunde ceva. Și cred, că despre acésta ești și tu convins — nu-i așa?

— Kaudel, tu ești așa de tare la cap, că sfântă să fiă cine-va și ar trebui să se supere de mórte cu tine, dér să nu-ți inchipuesci, că am să te las să dormi, nici nu-mi trece priu minte. Séu creși tu, că

am să te las, să te faci franc-mason, fără să mă inițiezi și pe mine în misteriiile vóstre dela loje? La una ca asta să nu te gândesci. Știu, că nu va fi ceva de semnă. dér vréu să știu, chiar de ar fi un lucru neînsemnat.

— Dér în fine, eu imi cam inchipuesc ce o fi și de aceea, nici nu e nevoie să-mi spui. Secretul vostru constă, probabil numai într-aceea, că ve torturați nenorocitele vóstre femei și le tiranisați și faceți din ele solave, — atâta și nimic mai mult! Alt-ceva nici nu poate să fie, căci la din contră nici nu v'ați rușina așa de tare a vé divulga secretul. Căci tot, ce e bun și cinstit n'are nevoie să fie ținut ascuns. — De ceea ce nu poate să-ți fie rușine, aceea poți s'o spui în fața lumii întregi.

— Voi n'aveți secrete? Acésta este egal; în tot cazul este supărător pentru o femeie, decât bărbatul ei e franc-mason și nu vrea să o lumineze asupra acestui lucru, căci în cele din urmă, tot află ea o bună parte din misteriiile bărbatului. Da, da, bărbatii! — Secretul lor principal este

acela, de a se îngriji mai mult de ómenii străini, decât de soția și copiii lor. După părerea mea, un bărbat cinstit ar avé de ajuns să se ocupe cu ceea-ce se petrece în casă la el, decât să-și bată capul cu ómenii străini, cu cari n'are nici în clin nici în mănecă.

— Fórte probabil, că domni masoni te numesc acum: „frate Kaudel“. Strașnic frate, asta pot s'o spun. Ha, ha ha. Mi-ar plăcé să te ved odată îmbrăcat cu șurțul dinainte și cu mistria în mână; trebuie să ai aerul de o veritabilă calfă de zidar. Spune-mi, te rog, pentru-ce îmbrăcați șurțul? De lucrat soi cu nu lucrați nimica, pentru-ce așa dér șurțul? Ah! decât ași fi eu numai o di domnitorul țării, aș pune numai decât capét franc-masoneriei, în scurt timp nu s'ar alege nimica din prostia acésta, te asigur, pe onórea mea!

— Dér de ce să ne mai certăm, Kaudel, — eu cred, că acésta-i de prisos. Séu poate esei bolnav Kaudelică? Ia, povestescem-i mie, care sunt femeia ta legitimă, povestescem-i, ce secrete aveți voi acolo?

trierii cu privire la atitudinea acesteia față de Serbia și dice, că și aceste suspiciuni s'au făcut în timpul după încheierea invaziei dela 1897; totuși nu se poate să fi dat privilegiu la remonstrațiunii atât de vehemente, ca cele din articolul amintit. Insuși contele Goluchowski a dis la 22 Maiu în delegațiunii, că înțelegerea austro-rusă poate oferi o garanță contra unei înfuriiri pagubitoare a evenimentelor în Balcani asupra raporturilor reciproce dintre cele două puteri; d'ér de aci nu se poate deduce, că acea înțelegere va pute împiedeca toate erupțiunile ce se pot nasce în Balcani, de aceea întrébă „N. fr. Presse“:

„Să se fi schimbat óre în timpul acesta scurt vederile guvernului într'atât, încât nu numai evenimentele în Balcani, ci chiar și comentarea lor să fi în stare a înfuri în mod păgubitor asupra raporturilor reciproce dintre cele două mari puteri?”

„Espunerile lui „P. Lloyd“ presupunând originea lor oficială, pot fi notate de-ocamdată numai ca un simptom, fără de a pute înțelege, că palavrele citate ar putea în adevér să ofere motiv de ajuns pentru considerațiunii atât de serioase politice“.

„Neue fr. Presse“ întrébă, care poate fi cauza neîncrederei atât de mult accentuate de „P. Lloyd“, în intențiunile Rusiei? Ei bine, „P. Lloyd“ a spus-o în articolul din cestiune clar și lămurit, d'icând: nu scim, cum judecă evenimentele din Balcani cei din Viena, d'ér scim foarte bine, că ele neliniștesc serios opiniunea publică în Ungaria.

Étă cauza neîncrederei.

Fóia vienesă comunică cu acesta ocasiune și cuprinsul unei depeșe, ce a primit-o „Times“ din Londra dela corespondentul său din Viena cu data de 26 Aug. Se dice în această telegramă:

„Visita primului-ministru român, d-l Sturdza, la Viena și împartășirile ce le va fi făcut ministrului de estere austro-ungar asupra stărei lucrurilor la Dunărea de jos, se pare că a făcut o adâncă impresiune în cercurile oficiale de aici (Viena). Sunt semne care arată, că nu se mai consideră ca bună politica de a ignora generos toate impunitățile „protegițiilor“ rusesci și a agitatorilor în Peninsula balcanică, precum și arogarea liniștită din partea Rusiei oficiale de prerogative, care învólva ruperea îndatoririlor sale internaționale. Probabil se va da Rusiei primul semn despre atitudinea schimbată în formă de proteste clare, puternice ale pressei austro-ungare și a unui șir de manifestațiuni de însemnătate mai mică, pentru a-le aduce aminte aceluia, pe care îi privese, că monarhia dualistă nu stă singură în apropiatul Orient“.

Un echo al espunerilor lui „P. Lloyd“ vedem ađi în articolul lui „Bud. Tagblatt“ dela 29 August, care vorbește asemenea de „semne furtunose“ în Orient.

După-ce spune, că Serbia și Bulgaria înnotă cu totul în apele rusesci, că la algerile din Serbia au reușit radicalii rusofili; după-ce arată, că de fapt armata Bul-

gariii formeză un corp de armată rusesc, că porturile bulgare, Burgas și Varna, sunt a-se considera ca puncte de razim rusesci pentru casul, când nu ar succeda a câștiga România pentru politica rusescă; mai de parte, că Rusia a făcut navigabil brațul Chilieii și lasă ca corăbiile sale de război să mai mică să trecă din Marea Negră pe Dunăre până la Galați, și că concentrează mulțime de trupe la Prut, „Bud. Tagbl.“ continuă așa:

„La toate acestea mai vine, că acum în România propaganda rusescă se face pe față. Dilele acestea numai s'a înființat în Bucuresci cu bani rusesci o fóie, care declară de-a sa tendință unirea tuturor popórelor de confesiunea greco-orientală, neluând afară România și Grecia și aștă în mod nerușinat contra Austro-Ungariei, reclamând pentru România și Serbia părți din teritoriul ungar.“

„C'un cuvânt din partea rusescă deja de decă de ani nu s'a făcut agitațiunea în Balcani în mod atât de intensiv și fățiș, ca acum și omul ar trebui să fi orb, ca să nu vadă, că acolo se pregătesc érași lucruri, a căror urmări nu se pot precalcula.“

„Dacă pe lângă toate acestea mai avem în vedere și scirile răspândite foilor s'erbesci, rusesci și italiensesci, care mereu sciu să istorisescă despre o agitațiune austro-ungară în Albania, deși ea a fost desmintită repetit prin doveđi tari, atunci i-se impune omului fără voi întrebarea: care este scopul tuturor acestor manevre védit îndreptate în contra monarhiei noastre?”

„Răspunsul nu e greu a-se da. Pare a-se pregăti érași un asalt asupra Macedoniei și a Albaniei și scopul Rusiei este, ca prin desfășurarea de mari forțe la granița României, să sprijinescă de-ocamdată procederea propagandei revoluționare slave contra Turciei, înainte de toate însă a reține monarhia noastră de-a împiedeca aceste planuri și de a-și apăra propria sferă de interese în acele ținuturi“.

Vorbeses apoi de contradicerea, în care vin faptele cu înțelegerea dela 1897 dintre Rusia și Austro-Ungaria și încheie cu cuvintele:

„In oric' cas se pare, că stăm în pragul unor evenimente foarte serioase, a căror gravitate pentru Europa vor întreci mult războiul din Africa-sudică și acțiunea în contra Chinei și de-ore-ce ne atinge foarte de-aprópe, ar pute să reclame deplina atențiune a conducerii politicei noastre esteriore în mod atât de intensiv, încât printr'asta pentru timp îndelungat toate celelalte ar fi puse în linia a doua“.

Comitetul central săsesc. Am publicat în numărul de éri al diarului nostru un raport comunicat foilor unguresci de oficiosul „Bud. Ért.“ despre decursul ședinței comitetului central săsesc, ținută în Sibiu.

Președintele acestui comitet, d-l W. Bruckner publică în numărul de ađi al diarului „Sieb. D. Tagbl.“ o rectificare a comunicatului unguresc amintit și adecă declară, că deputatul Melzer n'a exprimat dorința, ca deputații săsesci să între toți în partidul liberal și prin urmare nici n'a pu-

tut nimeni să sprijinescă o astfel de părere a lui.

Mai departe declară, că discursul preotului Kramer din Beșinău n'a fost polemic, ci el a apelat numai la solidaritatea deputaților Sași, ca pentru acuma ei să stea în afără de partidul guvernamental. Președintele spune mai departe, că e nemotivat a numi acesta o direcțiune intransigentă „a verđilor“. În fine declară președintele Bruckner, că afirmarea privitoare la respingerea de către majoritate a ideii de a se forma un club dietal de pariid săsesc e numai întru atâtă esactă, întru cât în adevér nu s'a aflat de lipsă înființarea unui club formal în sens tehnic, cu marele aparat al unui partid parlamentar; de altmintearea s'a declarat, că este de dorit și necesar, ca deputații sași aleși pe baza programului popular săsesc să se întrunescă în conferențe pentru promovarea și executarea problemelor lor parlamentare și politice.

Acesta este cuprinsul rectificării d-lui Bruckner.

Din străinătate.

Afacerile din China încă nici acum nu sunt pe deplin rezolvate. Deputațiunea de espiare, de sub conducerea principelui Ciun, s'a oprit la Basel în drumul său spre Berlin. Cheltueile ținutice ale deputației se urocă la 2000 franci. Principelui i-s'au pus din Berlin nisce condițiuni, pe care nu le putea împlini fără aprobarea din Peking, de aceea așteptă la Basel răspunsul.

Conflictul turco-francesc. Circulara, prin care ambasadorul Constans și-a notificat decanului corpului diplomatic plecarea sa este redactată în următorii termeni: „Am onóre a vé aduce la cunoștință, că în urma ordinului guvernului meu, părăsesc astăzi Constantinopolul. Consilierul de ambasadă, Bapst, va rămân deocamdată aici și va rezolvi cu personalul legațiunii afacerile curente mai urgente“. Personalul legațiunii și al consulatului, împreună cu corpul ofițeresc al celor două vapóre franceze, staționate în Constantinopol, l'au însoțit la gară. În momentul plecării, drapelul francez s'a tras înlăuntru de pe palatul legațiunii. La gară erau de față și membrii coloniei franceze. Înainte de plecare Selim pașa a intervenit la soția ambasadorului cu rugămintea de-a îndemna pe Constans, să nu plece. Selim a fost refuzat. Nici begul Ibrahim n'a reușit cu încercarea de a-l reține pe ambasador. În urma acésta, Pórta a avisat pe reprezentantul său din Paris, begul Munir, care actualmente este în Berna, ca să nu se mai întórcă la Paris.

Călătoria țarului în Franția. Se scrie din Paris, că președintele Loubet va invita la manevrele din Reims și pe generalii Voyron și Bailloud, comandanții trupelor din China, deocă se vor întórcă

până atunci în Franția. Țarul dorește să cunoscă personal pe cei doi generali.

Diu Montélimar, locul de naștere al președintelui Loubet, se scrie, că Loubet, înainte de plecarea sa diu acel oraș, a primit pe primarul împreună cu consiliul comunal, care l'au felicitat pentru politica sa și pentru visita apropiată a țarului. Loubet a răspuns, că visita lui Nicolae II la Dunquerque și Reims dovedesce, că alianța între cele două națiuni puternice, care sunt atât de apropiate în sentimentele și interesele lor, este o garanția sigură a păcii. Acésta vizită mai arată, că guvernul republicei, cu toate adversitățile, ce le întâmpină, urmăzează cu prudență și consecvență politica tradițională a Franției.

SCIRILE DILEI.

— 17 (30) August.

Serbare ungerescă în vechea capitală a României. Diarul „Alkotmány“ aduce o dare de semă despre sfușuirea unui drapel, ce s'a făcut în Tirgoviște în ziua de 18 August st. n. Drapelul este al societății „Regele Sft. Ștefan — secția Tirgoviște“ și a fost sfințit de preotul Bálint János, care a ținut și o predică, în care și-a exprimat bucuria, că s'a putut desfășura aici în vechea capitală a României, „simbolul solidarității maghiare“. În numele societății centrale „Sf. Ștefan“ a bătut un cui de aur Boga Tamás, președintele diu Bucuresci, ér în numele societății femeilor „Maria“, a bătut un cui de aur soția lui, președinta acestei societăți. Cu ocazia acestei serbări a fost reprezentată și autoritatea comunală care a trimis la serbare și o gardă de onóre. — Diu parte-ne adăogăm, că acel Boga Tamás care a bătut cuiul de aur în prăjina „simbolului solidarității maghiare sfințit în vechea capitală a României“, este cismarul Boga, diu Bucuresci, bunicul fetei Boga Olga, care a moștenit mai anul trecut ote-va sute de mii de lei dela Beizadeau Grigore Sturdza.

Manevrele mari de toamnă. La manevrele mari de toamnă a armatei austro-ungare ce se vor ține în împrejurimea orașului Cinc-biserici, precum scim deja, va fi de față și Maj. Sa monarhul, care conform programului oficial, va sosi la Ziron la 5 Septemvrie, ér la 7 Septemvrie se reintórcé érá-și la Viena. La 12 Septemvrie va sosi în Delnji-Miholjac, unde va fi de față la încheierea manevrelor. În 18 va merge la Cinc-biserici, unde deja de pe acum i-se pregătesc o grandioasă primire. Orașul va fi pavoasat și iluminat. Monarhul va merge cu trenul de curte până la Noskovți, de unde apoi își va continua drumul cu un alt tren. În Cinc-biserici monarhul va fi primit de toate autoritățile orașenesce.

Servitoare credincioasă. În casa dómnei Rosina Eisendle din comuna Iuni-

Ce stai așa, ca un buștean și-ți ridi în pumni? Nu sunt eu nebună că cheltuesc vorbe bune, pentru o asemenea prostie?

— Așa d'ér, eu să nu aflu nimica din secretele acelea? Vrei să le păstrezi pentru tine? Hm! Hm! Ei bine, Kaudel, eu vreu să-ți spun numai atâtă: Precum scii, e greu să mă înfuriu pentru ceva, și nici nu-mi pasă așa mult de așa numitele secrete ale vóstre, care în ochii mei n'au nici atâtă valóre, cât o cépă degerată, d'ér mă supără, Kaudel, mă supără amaric, să-ți tratezi femeia cu atâtă dispreț, căci este o reutate bine chibzuită din partea ta, Kaudel, care te îndemná să ascunđi dinaintea femeii tale, care tot-déuna s'a arătat vrednică de încrederea ta, să ascunđi, — dic — astfel de fécúri.

— Bărbatul și femeia sunt un trup — dice proverbul — d'ér acésta este o vorba ridicolă, căci cum ar fi posibil așa ceva, când bărbatul este franc-mason și ca atare are secrete, care formeză un abis între ei și femeia sa? Din păcate este însă așa, căci voi bărbații faceți singuri legile și tot-déuna arangiați lucrurile așa că ele

sunt în avantajul vostru. Dacă n'ar fi așa, atunci femeia ar trebui să aibă dreptul să divorțeze imediat, ce bărbatul i-s'a făcut franc-mason, pentru-că franc-masonul este un om, care are în inima sa colțuri și unghiuri ascunse, în care biata sa soție, nu poate pătrunde nici odată. Cum să se stabilească atunci între ei încredere și fericiore?

— Iti spun însă înainte, Kaudel, că n'am să te lasă dormi o săptămână întrégă; n'am să te las în pace nici să inchiđi ochii până nu-mi vei spune ce faceți voi în loje? Nu fi așa indispus, Kaudelas, d'ér scii, cât de mult te iubesc. — Ce mă privesece pe mine, Kaudel, nu sciu, ce aș pute să-ți refus pe lumea asta și despre acésta, cred, că și tu ești convins, séu cel puțin ar trebui să fi. Eu aș dori numai să am vr'un secret, cui l'ași descoperi eu mai întâiu, deocă nu ție, iubitul meu bărbat?

— D'ér, a mai existat óre un așa bărbat, cum ești tu? Ce dic!... Bărbat!... Tu nu ești bărbat, tu ești un tiran crudel, un răutăcios, un monstru fără inimă și fără simțământ, căci ți-ar fi atât de ușor să-mi

dovedesc iubirea ta prin câte-va cuvinte și nu o faci.

— Din parte-mi nu-ți fac un reproș, că te-ai făcut franc-mason, de sigur nu, eu cred chiar, că acolo nu se pătrece nimica rău, din contră francmasoneria este ceva bun, poate chiar folositor, d'ér veđi, asta mă supără mult, că faci secret din ea. Cu toate acestea tot mai sper încă, că ai să-mi spui. Tu nu poți să ascunđi nimica dinaintea Margaretei tale. Kaudelice, nu-i așa, că ai să-mi spui?

— Cum?... Nu vrei?! Pfui, Kaudel, tu ești un barbar, cum puțin sunt pe suprafața pământului. Eu sciu însă de ce nu vrei să-mi spui: Ți-e rușine, că „frații“ și-au bătut joc de tine și acésta nu-ți vine la socotélă, s'o recunoști. Étă, de ce nu vrei să-mi spui. Se înțelege, că nu prea e plăcut lucru pentru un părinte de familie, la vârsta ta, să fi purtat de nas, d'ér de spus ar trebui să spui numai de cât și rușine ar trebui să-ți fie, că nu spui.

— Și acum ai să te duci în fiă-care sérá la loje, ori cum or fi chemând-o, nu-i așa, Kaudel? Trebuie să fi un frumúșel

local, de vreme ce femeile n'au voi să între acolo; și interesante lucruri trebuie să se petrecă acolo, — ér voi vé numiți frați — hm, strașnicii frați! Acum sciu eu deja ce însemnéază franc-masoneria asta: În fond nu e nimica alta, decât un pretext dibaci, cu care să scăpați pentru moment de nevestele și copii voștri, cu soop de-a pătrece în destrăbălări și beții, — da, da, acesta este tot secretul vostru! D'ér, că voi vé insultați femeile și le tratați nedrept, ca și cum ar fi nisce creaturi subordonate, nedemne de încrederea vóstră și dinaintea cărora trebuie să ascundeți tot, acésta este o rușine pentru franc-masoneria vóstră!

D'ér să nu ne certăm din pricina acésta, Kaudel; eu sciu, că suferi și tu ești bine, bietul meu Kaudel; nu mai face pe secretosul, iubitul — bunul — meu bărbat — Kaudel ađi tu — Kaudel.

„Nu-mi mai aduc aminte de nimic“, scrie Kaudel, „căci mulțumită celui deșeu, aici a adormit“.

chen (Tirol) trăiesce servitoarea Margareta Fauster, în etate de 83 ani, care slujesc în aceeași familie deja de 67 ani. Ea a intrat în serviciu la anul 1834, când era de 16 ani. Margareta, cu toate, că e servitoare, este una dintre cele mai respectate femei în comuna Innichen și este decorată cu o medalie pentru serviciul ordinos. Tot în acea casă mai este și o altă servitoare, Cecilia Warscher, care servește de 23 de ani. — Frumose exemple de stabilitate, de sigur însă, că și raporturile între stăpâni și servitori trebuie să fie acolo cele mai cordiale!

Omorită de o surpătură. Se scrie din Orșova, că lângă Iablanița s'a întâmplat o nenorocire, care a cauzat mărtașea unei românce. Nicolae Mărescu s'a dus cu nevastă-sa Paraschiva la un deal apropiat, ca să sape lut pentru vâltașii. Ei încărcaseră toamă pentru a treia oră carul și era gata de plecare. Paraschiva s'a mai întors odată la grăpa, de unde scosese lutul, ca să ia cele două hârlețe, ce rămăseră acolo. În acel moment partea de sus a dealului s'a surpat și a îngropat de vie pe nenorocita femeie. Bărbatul său și un copil de patru ani priviau deserați la această scenă teribilă.

Zăpadă. Din Oradea-mare se scrie, că la 23 n. c. frumosul loc de vilegiatură „Stăna de vale” și munții din împrejurime au fost acoperiți cu o pătură de zăpadă de două degete.

Al doilea bărbat al împărătesei Frideric. După mărtașea împărătesei Frideric s'a sosit, că ea ar fi fost căsătorită a două-ori și anume cu Götz von Säckendorff. Diarul „Berl. Tagbl.” desminte această scrie, pe baza unor informații luate din izvor autorizat. Conte Götz von Säckendorff, adevărat, că a stat în raporturi intime cu împărătesa defunctă, dăr esplicația relațiilor lor se găsește în împrejurarea, că împărătesa avea inclinațiunile sale artistice, ce se potriveau cu inclinațiunile contelui. Afară de aceasta contele era un bun cunosător al relațiilor dela curtea engleză și împărătesa găsea mare plăcere în societatea lui, fiind-că scia să istorisească cu multă dibăcie evenimentele din timpul copilăriei ei. Acum, după-că s'a deschis testamentul împărătesei, se scie, că în acesta nici nu se face amintire despre Säckendorff. Văduva împărătesă a lăsat la toți copiii săi, șese la număr, între cari și împăratul Wilhelm, — câte un milion de mărci.

Funcționari delapidatori. Casierul dela perceptoratul din Lipova, Kovács Antal, căpătând un concediu de 8 zile, a fost înlocuit cu controlorul Sverteczky Géza, și oficial acestuia s'a dat funcționarului dela perceptorat Papp Gyula. După cele 8 zile de concediu Kovács s'a reocupat postul de casier în orașul natal al lui Kriványi. La meritele dubioase ale lui Kriványi au rivnit se vede și cei doi suplinitori, cari numai în 8 zile, cât au stat la lada cu bani au delapidat 2080 cor. Direcția din Timișoara după-cum spune „Temesvarer Zeitung”, de Miercuri a suspendat pe cei doi funcționari, cari vor fi dați pe mâna legii. Astfel au operat Sverteczky și Papp, cari vor fi fost transferați la orașul nemaghiar Lipova, ca să maghiarizeze ori cel puțin să sporască numărul funcționarilor cu această misiune.

Hoții cu spargere. În ziua de 28 c. s'a comis o îndrăznită hoție în strada Fântânei din Brașov. Aici în casa Nr. 16 locuiesc d-l Koós Ferencz, inspector r. pensionat cu soția sa. Era pe la orele 5 d. m. când, fiind d-l Koós la preumblare, un hoț a pătruns pe o ferăstră deschisă din curte și spărgând saltarul biuroului a furat mai mulți bani și hârtii de valoare. Nepotul d-lui Koós făcuse lectură cu mătușă-sa d-na Koós, în odaia din dos, când auzi un șgomot. Eșind să vadă ce este, hoțul i-a aruncat în ochi ardeii și folosindu se de zăpăcăla produsă prin aceasta, a sărit pe ferăstră scăpând din mână un pachet cu hârtii de valoare în preț de 16.000 corone pe cari le găsisse tot în saltar. Poliția urmărește pe hoț. Bani,

pe cari i-a luat cu sine sunt 6 hârtii de câte 20 corone.

Maghiari próspeți. — Schwarz din Curgó și-a schimbat numele în Agoston, Steuer din B. Pesta, în Sömjen, Weinberger din Curgó în Vadasz și Gussmann din Budapesta în Görög. Eljen.

Cununie. D-șora Lucreția P. Bunea își va serba cununia cu d-l Iacob Domșa, cleric absolut, Duminecă în 8 Sept. st. n. a. c. la orele 5 p. m. în biserica catedrală gr. cat. din Blășiș. — Felicitările noastre!

Musica orășenească va da Sâmbătă și Duminecă sera concerte în cafeneaua Neustädter. Inceputul la 1/2 9 ore.

Pentru amatorii de fotografie. Aparat de fotografie pentru salon și viaj foarte renumite; aparat pentru fotografii la moment, precum și toate articolele necesare, se pot procura dela A. MOLL liferantul curții c. și r. din Viena, Tuchlauben Nr. 9. Manufactură fotografică fondată la anul 1854. La cerere liste mari ilustrate, coținând prețurile gratis. Depozite în Brașov la F. Jekelius, F. Kelemen, Victor Roth Farmaciști. Teutsch și Tartler, D. Eremias nepoții.

Starea țărânilor în Bihor.

Arad, 28 August 1901.

Pre când funcționarii, recrutați mai ales dintre Maghiari și dintre semiți și de și cer urcare de salare, ér pressa agită această cestiune ca și când ar fi primejdia unui război iminent, pe atunci biata noastră țărânie, lucră și muncesc și — flămândește. Ea nu e organizată în freunium regnicolare, nu cere cu insistență nici barmă ștergerea dării după pământurile inundate, ea face și suferă.

Grăul vieții acestei țărâni pentru cei dela puțere și pentru cei ce cer bani de quartir 500 fl. și salare de mii de corone e terra incognita. Bietul țaran e paria, e al nimănui, deși starea-i lipsită, vedem că aplacă inimile până și ale unor streini, cari au avut privilegiul s'o vadă.

În legătură cu agitația funcționarilor pentru urcarea salarelor; foia din Seghedin „Szegedi Napló” dela 20 August a. c. publică o convorbire pe care un corespondent al ei a avut-o cu un fruntaș bihorean.

Fiind-că icona tristei situații a poporului nostru din Bihor se face chiar în colonele unei foi răspândită printre ungurimea destul de bine situată, dăr pentru aceea tot-deuna gata a face grevă și fiind-că amintitul corespondent după a noastră socotintă e un funcționar, care nu se sfiesce de a desmeteci pe anteluptatorii urcării salarelor, dau aci unele părți mai marcante din acel articol intitulat „Țărâni munșilor”.

„Sermanul popor al acestui ținut își iubesc mult țarina, se ține ca legat de coliba în care a crescut și nu ar da o pen-tru mult. Mai zilele trecute încă m'ia întâmplat un cas interesant, imi tocmise mi slugă un fecioraș muntean, care avé sémî fie de ajutor la ale casei. Ori-ce lucrare i-am urmărit-o cu băgare de sémă și am ajuns la experiența, că de câte-ori avé se taie lemne, și-a rânduit lucrul așa, că cu ochii tot-deuna se potă privi în spre munșii ce se înalță spre cer, dintre cari a venit la casa mea.

La munșii s'a hrănit cu mălaiș, cu cępă, la mine însă din fie-care fel de măn-care și-a căpătat porțiunea și totuși într'o bună dimineață m'a părăsit, și-a lăsat măn-carea și plata cea bună și s'a reîntors la munșii, la locul nascerei sale.

Poporul de rând mai peste tot este foarte sërac și nepriceput. Comunele româ-nesci ce i drept au școle confesionale, dăr în ele numai acel părinte își trimite copiu-l, care vrea. Obligativitatea învățămentu-lui aici numai acela o ia în sémă, care vrea, și însăși dirigătoria comună nu prea cu stricteț aplică literile legei și acestei împrejurări se atribuie faptul, că și în ziua de astăzi e foarte mare numărul celor ce nu sciu scrie și citi.

Aceste stări triste fie amintite numai din punct de vedere cultural și e de mirat că în contra acestora de 33 de ani nu s'a aflat nici un remediu. Legea prescrie și pedepșa, dăr peste asta poporația trece așa, că primăria scrie pur și simplu în regis-tru, ca dela x ori y nu se potă încasa și respectivii apoi și pe mai departe pot călca în picioare legea.

Dăr apoi e și sërac poporul așa cum nu se potă spune. Pământul produce puțin celelalte venituri îi sunt așa de mici, că nici cele mai neînsemnate lipsuri nu și le potă acoperi. Cu toate astea dilerul are starea cea mai vrednică de plâns, care are o răbdare vecină cu minunea și nici în situația cea mai perplexă nu desuădăduese.

Să privim acum mai de-aprôpe ce venit ore un diler (muncitor cu ziua) dela munte. Din cele 365 zile ale anului cad 52 zile în Duminecile de peste an, sunt vre-o 48 zile sărbători, în cari nici un muncitor nu potă lucra. Muncitorul care trăesce din lucrul câmpului, trebuie să mai ia în socotintă și aceea împrejurare, că în zilele ploioase, ghețose, nu potă să lucreze. Astfel de zile încă sunt vre-o 120 într'un an.

Așa dăr un diler plugar are 220 zile în care nu lucrează și numai 145 de zile în care potă lucra, decât nu e bolnav. Dăr să luăm cazul cel mai bun, să potă lucra în 200 de zile totuși, sunt puține în raport cu trebuințele lui, căci în cele mai multe locuri îl plătesc de tot slab. Cei mai mulți dintre ei, decât muncesc pentru 50—60 crucerii pe și și puțin sunt aceia cari capătă 1 fl. pe și.

Din acești 150—160 fl. câștigați într'un an trebuie să și acopere toate cheltue-lile unui om muncitor. Își prevede cu măn-care și cu locuința familia numărôsă, se îngrijesce de îmbrăcăminte membrilor familiei, plătește dare comună, își plătesce preotul, dascălul, notarul, primăria comunală, își cumpără tutun, ér la nevoia de bôlă se îngrijesce de doctor și de doctorii.

Starea asta desperată nu face excep-țiă decât în acele ținuturi muntoase, în care se află ore-cari mine, ori întreprinderi industriale. Prin locurile astea munca țărâ-nului e mai bine plătită: în toate celelalte părți lipsa și sărăcia e grozavă.

Pentru schimbarea acestei situații desperate nimic nu s'a făcut, noi sprijinim numai întreprinderile cele mari și ne uităm cu totul, că o însemnată și respectabilă parte a locuitorilor se luptă pe mărte pe viață pentru susținerea traiului zilnic.

Ar trebui să se încépă lucrarea de fericire și a acestor și serman ai patriei, ar trebui să li-se asigure ajutoare și împrumuturi fără de dobândă și de sub povara mai multor îndatoriri sociale ar trebui eliberați.

Nici situația sermanului plugar nu e de invidiat. Acesta, anul întreg cu sudorii crunte își lucrează moșia, des de dimineață și până 'n sară și în sfârșit decât vré să ajungă la ceva parale e nevoit să și vëndă recolta cu prețuri de nimica.

Asta-i situația la noi între munșii.

Descrierea asta e atât de plastică făcută în colonele unei foi unguresc din pusta Ungariei, e un strigăt la toate inimile nobile, ca să sară în ajutorul locuitorimeii din romanticul, dăr sărăcitul Bihor. Românii de pe acolo au ajuns pe urmele Rutenilor, ai căror ôspeți cazari au zăpădit și asupra satelor noastre, așa că astăzi nu numai ori ce sat își are Evreul său, ca odinioară nemeșul maghiar, dăr și-a care stradă își are firmă evrească.

Fruntașii români din Bihor se nuste pe loc în munca de regenerare și de măn-tuire a oropsitului țaran și muncitor român, ci după întemeierea celor vre-o două bănci, se continue și cu alte întreprinderi și se nu uite, că însuși guvernul când a sărit în ajutorul Rutenilor, tot cu ajutorul diferitelor societăți (de consum, de împrumut, de economie, de lăptării etc.) s'a nisuit și se nisuesce să scape din gura morții, poporul cel ajuns la sapă de lemn și la beta de cerșitor.

Decă o reuniune de agricultură în comitatul Sibiuului, unde situația țărânului e mult mai bună, totuși afla teren priincios de activitate, cât mai vortos nu ar avé råde binefăcătoare activitatea unei reuniuni chemată să ridice din sărăcia pe proprii noștri conaționali bihoreni, a căror ruin material, după cum se vede, îl deplâng și cei de pe la Seghedin. El.

Convocare.

Membrii Despărțământului VIII (Deva) al „Asociației pentru literatura și cultura poporului român”, precum și toți aceia, cari doresc a deveni membri „Asociației” prin această se invită la adunarea generală a despărțământului, ce se va ține în comuna Hondol, Duminecă la 8 Septembrie st.

n. a. c. înainte de amiază la 10 ore în biserica gr. orientală.

Ordinea de și:

1. Deschiderea ședinței prin vicepreședintele.
2. Raportul notarului despre activitatea comitetului cercual, dela ultima adunare generală.
3. Raportul cassarului despre starea cassei.
4. Alegerea unei comisiuni pentru conscrierea membrilor noi și încassarea tacse-lor restante.
5. Alegerea unei comisiuni pentru controlarea raportului prezentat de notar și a socotelor date de cassar.
6. Citirea disertațiilor anunțate cu 24 ore mai înainte la vicepreședintele despărțământului.
7. Desbateri asupra propunerilor anunțate conform regulamentului.
8. Raportul comisiunilor esmise.
9. Alegerea comitetului cercual pe durata de 3 ani.
10. Satorirea locului pentru ținerea adunării generale pe anul venitor.
11. Dispoziții pentru verificarea protocolului.

Deva, la 29 August 1901.

Pentru comitetul cercual:

George Romanul, Dionisiu Ardelean, vicepreșed. notar.

NECROLOG. Hortensia Roșian născ. Laslo, Dr. Valer Laslo, vęd. Silvia Tempea n. Laslo, Marcel, Laurian Laslo, ca fii și fice; Stefan Roșian ca ginere, Frieda Konradt m. Dr. Laslo, ca noră; Valer Tempă și Gabriela Roșian, ca nepot și nepotă, în numele lor și al tuturor consăngenilor și a afiniilor în nemărginita lor durere anunță încetarea din viață a iubitului și neuitatului tată, socru și moș Ioan Laslo, paroch al Clușului, protopop gr. cat. al districtului Clușului, membru ordinar al Asociației pentru literatura și cultura poporului român și a mai multor instituții culturale, carele, născut în 26 Sept. 1841, în urma unui morb îndelungat, suportat cu resigna-țiune de adevărat creștin, împlinindu-și mișciunea pământescă după cea mai bună conșciință, împărtășit cu sf. Sacramente ale muribunșilor și-a dat nobilul și generosul său suflet în mâinile Creatorului său în 29 August la orele 12 și 1/2 din noapte, în al 35-lea an al preoției și al 4-lea an al vęd-duviei sale.

Rămășițele pământesci ale scumpului decedat se vor așașa spre vecinic repaus în 31 August a. c. la orele 2 p. m. în cimiterul comun al Clușului.

Fie-i țărina ușoră și memoria bine-cuvântată!

Clușii, la 29 August 1901.

SCIRI ULTIME.

București, 29 August. O depeșă din Viena spune, că acolo s'au prezentat mai mulți jurnaliști la ministrul președinte român D. Sturdza voind să-i facă interviuri asupra situației din Orient. D-l Sturdza le-a răspuns: „Situația în Orient este acum mult mai delicată, decât sémî pot comunica opiniunea mea în fața unor jurnaliști”.

Londra, 28 August. Kitchener raportază cu data de 25 următoarele: „Generalul Hildyard imi comunică nisce depozii făcute sub jurământ, cari confirmă, că la 5 Iunie în Grasban, lângă Reitz, au împușcat pe un locotenent și doi soldați, cari capitulasera. Aceste depozii le-am comunicat în copie cu Steyn și Botha. Ministrul de război a trimis lui Kitchener o telegramă în care îl invită să dea o proclamație, în care să facă cunoscut, că aceia cari vor fi fost de față la asemenea executări vor fi considerați culpabili, chiar de nu ar fi luat parte activă la asemenea fapt. Comandantul va fi pedepșit cu mărtașea, ér ceilalți după gradul culpabilității cu pedepse mai mari sau mai mici.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăția.)

Instrucțiuni populare despre datorițele și drepturile purtătorului de dare edate de Wilhelm Niemandz. Acastă carte e un îndreptar de o trebuință nespuse de mare pentru toți căpți au afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

Scrieri scolare.

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borogovan O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbaii de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor poporali din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor). Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiu) costă 25 cr., 2r partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fă-care.

Cântul în școlă populară de Iuliu Pop, învățator în Năsăud. Teoriă, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățatori și părinți, prelucrat de Basiliu Rațiu, profesor la seminarul din Blășiu. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Gramatica limbii române, pentru școlile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de Ioan Popiu. Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

„Invățatură creștinească“ senu Catechismul mare pentru tinerimea greco-cath. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Idei fundamentale în economia politică de Ioan Socacu, vechiul profesor la școlile com. r. din Brașov. Prețul cor. 1.30 (plus 20 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 August n. 1901.

Table with exchange rates for various currencies and commodities like gold, silver, and wheat. Columns include item names and prices.

Cursul pieței Brașov.

Din 30 August n. 1901.

Table with market prices for items like Banenota rom., Argint român., and Napoleond'or.

Table with market prices for items like Galbeni, Ruble Rusesce, and Lire turcesce.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leucire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pânțee, în contra cărcelilor și acrolei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai dierite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marea de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forțe bine cunoscută ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcělă. Prețul unei sticle originale plumbate, Corône 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodel cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corône 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marea de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

G. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anmuit preparatele provădute cu iscălitura și marea de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Iskelius, Franz Kelleman și engros la D. Eremia Nepeji, Teutsch & Tartler.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1901.

Large table of train schedules for various routes including Budapest-Bucuresti, Copșa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș, Mureș-Ludo-Bistrița, Cucurdea-Oșorheiu-Regh.-săsesc, Ghiriș-Turda-Dej-Bistrița, Sibiu-Cisnădie-Ciuciu-Zălau, Sighișora-Odorheiu-săcuesc, Alba-Iulia-Zlatna, Brașov-Zărnești, Brașov-Chezd-Oșorheiu, and Seps-St.-Georg-Ciuc-Gyimes-Palanca.

*) Nota: Ôrele însemnate în stânga stațiunilor, sunt a se ceti de sus în jos; cele însemnate în drăpta de jos în sus. — Numeri încuadrâți în [ ] cu linii mai negre însembează ôrele de nôpte. — Semnul <—> arată cu signa direcția, înocătrău merge trenul.